

Najbolja hrvatska heljda – Varaždinska heljda dobila svoju monografiju

6.6.2024.

U Županijskoj palači u Varaždinu svečano je promovirana monografija o varaždinskoj heljdi, prehrambenom i primarnom poljoprivrednom proizvodu Varaždinske županije. Uz autore monografije dr. sc. Dragutina Vinceka, mr. sc. Romana Ozimeca, prof. dr. sc. Nataliju Uršulin Trstenjak, Maru Bogović, Ružu Levatić te Damira Crlenog, mnogobrojne predstavnike udruga i vlasnike OPG-ova, na promociji je prisustvovao i župan Varaždinske županije Anđelko Stričak.

Pročelnik Upravnog odjela za poljoprivredu i zaštitu okoliša dr.sc. Dragutin Vincek istaknuo je da Varaždinska županija nastavlja na tragu uhodane procedure te nastoji objelodaniti sve o županijskim tradicionalnim, autohtonim proizvodima.

- Monografije i knjige se pišu o znamenitim osobama, povijesnim ličnostima, gradovima, a mi smo se posvetili poljoprivrednim proizvodima. Varaždinska županija se može pohvaliti da smo izdali šest monografija i svaki zaštićeni proizvod, osim što je zaštićen, dobio je svoju monografiju, pisanu povijest od 500 godina sažetu u koricama od 200 strana.

Varaždinska heljda bi u sljedećih godinu, dvije mogla krenuti put Europe. Moramo pronaći samo pisane tragove gdje izrijekom stoji „varaždinska heljda“. Radimo na tome i ova će monografija pomoći da to lakše ostvarimo. Na području Varaždinske županije možemo govoriti o nekih 50 do 100 hektara certificirane proizvodnje heljde, a postoje i neki poljoprivredni proizvođači koji nisu u sustavima, nego proizvode za sebe - rekao je dr. sc. Vincek.

Mr. sc. Roman Ozimec je naglasio da su autori u monografiji pokušali prikazati heljdu sa svih aspekata, od primarnih, botaničkih i evolucijskih pa sve do početka korištenja u poljoprivredi.

- U monografiji su opisane i najnovije spoznaje o njezinoj genetici, jer je vezana uz ljudsku civilizaciju, kao i to kako bi se mogla koristiti u agrotehnologiji, od pčelarstva do stola, sa svim specijalitetima. Donosimo i na koji je način možemo koristiti te zašto bi heljdu bilo dobro koristiti još više u 21. stoljeću. Jedan od motiva za monografiju bio je spasiti heljdu jer je više nismo imali na poljima i skoro je nestala, a na varaždinskom je području ukorijenjena od 16. stoljeća - rekao je Ozimec.

Autorica Mara Bogović je otkrila da je grupa autora na monografiji radila desetak godina.

- Zahvaljujući Varaždinskoj županiji koja uvijek podržava ovakve projekte, u suradnji sa Savjetodavnom službom, Agronomskim fakultetom, našim poljoprivrednim proizvođačima i udrugama, desetak godina se provodilo istraživanje i razni pokusi, prikupljala se dokumentacija i to je rezultiralo upisom varaždinske heljde na sortnu listu. Sretni smo što Varaždinska županija podržava ovakve projekte, naročito u zaštiti i promociji domaćih proizvoda te promociji naših poljoprivrednih proizvođača. Varaždinska heljda se nakon Domovinskog rata jako malo uzgajala, došlo je do značajnog pada i to zbog malo drugačije kategorizacije u sustavima poticaja, zbog čega je, nažalost, bila izbrisana s naših polja. Pokušali smo je ponovo uključivati i, srećom, poljoprivredni proizvođači pokazali su interes da se heljda ponovo uzgaja. Zakonska regulativa te proizvođače sada i potiče, tako da je heljda pronašla svoje mjesto u našoj poljoprivrednoj proizvodnji. Nije još uvijek dovoljno zastupljena, značajno manje nego ostale žitarice, ali se površine pod varaždinskom heljdom povećavaju - rekla je Mara Bogović.

Pohvalivši izradu monografije, župan Stričak je istaknuo da je u tri godine njegovog mandata izdano desetak knjiga, publikacija koje su vezane uz stare običaje, poljoprivredno-prehrambene proizvode, kuharice određenih područja, dok su dvije publikacije u pripremi.

- Pripremamo knjigu vezanu za Uskrs i tradiciju paljenja vuzmenki te publikaciju u kojoj bismo prikazali doprinos Varaždinaca i cijelog ovog sjevera Hrvatske u Domovinskom ratu jer dosad još nitko nije objedinio sve podatke. Često ističem da moramo pratiti trendove oko nas, tehničko-tehnološka postignuća i u tome je naša županija prva u državi. Međutim, isto tako moramo voditi brigu o našoj tradiciji, običajima i korijenima. Upravo te i takve publikacije najbolje govore o tome. Varaždinska županija je proteklih godina tiskala i bojanke vezane uz prehrambene proizvode za naše najmlađe kako bi već od malena u vrtićima bili upoznati s tim proizvodima i znali cijiniti trud i rad svojih susjeda, odnosno svojih sugrađana. Rad na poljoprivredi je izazovan, dovoljno je da se pojavi jedno nevrjeme i da se u trenutku sve sruši. I to je jedan od razloga tiskanja ovakvih knjiga. Dali smo tiskati nove plakate, podijelili ih po svim našim osnovnim školama, tako da i ravnatelje naših ustanova potičemo da, kad god je moguće, za potrebe školske kuhinje kupuju ono što je proizvedeno doma. Nijedan drugi proizvod ne može biti bolji, kvalitetniji, svježiji nego onaj koji je proizveden doma. Stoga veliko hvala svim ovdje prisutnim članovima udruga koji vode brigu o svemu tome jer na taj način promiču i našu gastronomiju koja je vrlo važna turistima koji sve više posjećuju Varaždinsku županiju - zaključio je župan Stričak.

